

أَخْلَاقُ رِسَالَةِ سَيِّ

بالالارغه ياوز خلقدان صافلانوب ايندگو خلق ايلان

خلقلانمق اوچون

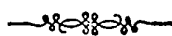
آنا آنا نصيحتى منزلنده

نصيحتدر

عبد القيوم ملا عبد الناصر اوغلى ننگ اثرندن بالالارغه اخلاق

تعليم اوچون

بر طر يقتدر

بو كتاب ننگ باصمه سنه رخصت بيرلدى سانكت پيتر بورغه

۲۰ نچى نويابرده ۱۸۹۸ نچى يلد

بو كتاب قزان اونيوپريستيتى ننگ طبع خانه سنده باصمه

اولنمشدر ۱۸۹۸ نچى يلد

Дозволено цензурою С.-Петербургъ 20 ноября 1898 г.

К А З А Н Ъ.

Типо-литографія Императорскаго Университета.

1898.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اما بسم الله حمد و صلوات صونکننده اوشبو اخلاق رساله سی بالالارغه یاوز خلقدان صاقلانوب ایند گو خلق بلان خلقلانمق اوچون آنا آنا نصیحتی منزلنک بر نصیحتدر - معلوم اوله که آدمنی باشقه حیواندان آیورا نورغان صفت نطق در یعنی سوز سو یلاشودر آننک اوچون کامل آدم بولمق اوچون علم استامک و بلما کاننی اوگرانمک ایند گو خلق بلان یاوز خلقنی بلمک و ایند گو خلق بلان خلقلانوب یاوز خلقدان صاقلانمق لازم - آدم آشار ایچار یوقلار باشقه حیوانلار هم آدم کبک آشار ایچار یوقلار موندنک کبک صفتلارده آدم بلان حیوان ایکسی ده بردر - ایمی آدم ننگ باشقه حیوانلاردان آیورماسی شولدر که آدم ننگ عقلی بار فکرلی بله تلی بار سو یلاشه بله - اوشبو تل و سو یلاشه دیکانمز دخی علم بلان و بلما کان نرسه لرنی بلکان کشیلردن اوگرانوب بلمک بلان و کنابدان اوقوب فهملامک بلان بولور - اما آدم بومذکور صفت بلان باشقه حیوانلاردان آیر و لغاچده هنوز کامل آدم بولماید کمال آدمی لک دخی ایند گو خلقلی بولمق و یاوز خلقدان صاقلانمق بلان حاصل بولور - اوشبو جهتمدن بالالار آقنی قارانی آیوروب بله باشلاغان وقتلارنده یخشی و یامان نرسه لرنی دخی آنکلاتماغه اجتهاد و غیرت ایتمک بیک لازم نرسه در چونکه بالالار یاش آغاج کبک در یاش آغاج هر نی قدر کاکری بولسه ده تون ایتمک آساندر شوننک کبک آدم دخی کچکنه و یاش وقتنک تر بیهنی قبول ایتمک کی آسان بولور لکن اوسوب یتکاچ خصوصاً حرام و مکروه نرسه لردن لذت آلوب یاوز و یامان خلقلارغه عادتلانکندن صونک آنی شویله یامان خلقلاردان آیوروب ایند گو یولغه کوندرمک غایت مشکل اش در - ای عزیز بالا اگاه بول سنکابر آن نصیحتم بار اولاسنک بلمک لازم که بو دنیانی بوقدان

بار ایتکوچی و بز لارکا رزق بیر کوچی اول الله تعالی بولغان اوچون
 کچه کوندز آننک ذات پاکنه عبادت ایتمک و نعمت لرینه شکر ایتمک
 و آنندان قورقوب یاوز خلقلاردان و یامان فعل لردن طیولمق و دایما
 ایدگولک قیلیمق دینمزکا و عقلمزغه بناء اوستمزکا فرض در*

﴿ علم لك و نادانلق ﴾

ای عزیز بالا اگاه بول آدم کا اینک اوّل بیکراک کیراک و بیکراک
 لازم نرسه علمدر و علم دیکانمز بلما کان نرسه نی اوگرا نوب و صور اشوب
 بلمکدر و نادانلق دیکانمز بلما کلکی لازم بولغان نرسه نی بلماس سز لکدر
 بونادانلق کشی نی اعتباردان چغار اتورغان نرسه در و حیوان درجه سنه
 کرته تورغان صفتدر قاید بارسه ده نادان کشی ننگ قدری یوقدر -
 ایمدی علم اوگرانما کا نیتنکنی یخشی در ستلاب او قوماغه یا زماغه و هنر
 و معرفت حاصل ایتما کا اجتهاد قیل چونکه علم و معرفت ایاسی هر یرده
 حرمتلی بولوب خلق آراسنه قدری ضرور بولور نادانلق هر قاچان
 سنی اوکوندر رهای عمرم اوتدی سبق او قومادم نادان قالدم دیرور سن
 حتی تیکشروب صور اشوب قاراسانک شولای دیب اوکنوچیلر بیک
 کوبدر اوکونسه لرده نی فایده نادانلق شوندا این بر صفت در - الهی
 نیت قیلدم علم اوگرانما کا بلما کانمنی بلمک اوچون و بلما کانلرکا
 اوگرانماک اوچون و شریعت نی ترکزمک اوچون و دین اسلامنی باقی
 قیلیمق اوچون دیب نیت ایتوب علم اوگرانما کا اجتهاد قیلا کور*
 امانادانلق صفتی بیک ناچار صفتدر نادان قالا کورمه سبق او قوغانک
 بلما کان و آنکلاماغان سوزنکنی حلفه نکدن صور او قوب قنه بلمی کشی -
 صور اشوب کوبیراک علم حاصل بولا* نی او قسانکک سبق آلعان وقتک
 بلمی کیتارکا برده یاراماس - بلما کان سوزنکنی حلفه نکدن یا باشقه
 کشی دن صور ارغه برده او یالما* سبحان ربی العظیم ننگ معناسین
 صور سبحان اللهم ننگ معناسین صور سبحان اللهم ننگ معناسین

صور الله اكبر معناسن صورار بنالك الحمد نك معناسن صور اخلفه نكنى
 بور چوب بتور بو توغر وده خلفه سنكا برده رنجوماس * ايمدى هر قاچان
 مسئله صوراسانك آشوغوب صوراما اورنكا عبادت كا ومعامل كا تيوشلى
 مسئلهنى صور اورون سز آشوغوب صوراسانك وتيوش سز مسئلهنى
 صوراسانك اويانقه فالورسن نادانلغنى بلنور * ننا كه بر كشى بر مجلسه
 بر عالم ياننه كيلكا چايه حضرت احتياط ظهر حقنى ايتهن ديدى بو
 سوز اول عالم كا امتحان او چون صور اغان شيكللى كورنوب قاطى طوبولى
 آنكار جواب بيروب نيچوك بو مسئله سنكا بو كون گنه كيراك بولى
 ديدى سن بو كون مسلمان بولدىك منى ديكاننى مشعر در *

❁ رعایت و آنا و آنا حقى ❁

كشى آتاسنه آتاسنه واوستا دينه حرمت ايتمك وعزتلامك وآلارنى
 اولوغلامق وهر اورنه رعایت ايتمك بيك لازم اش در وآلارنى حقارت
 قيلمق وخورلامق گناه اش در آتانا آتانا حرمت ايتماسنك وخلفه لرنكنى
 رعایه قيلماسانك عمرده ايند گولك كورماس سن آتانا آتانا قارشى ايتمه
 نلنك بلان وفعلنك بلان آلارنى رنجتمه هر توغر وده آلا رغه مطيع بول
 سوز لر بن طنكلا * وآلا رغه آقايوب قاراما قچقروب ايتمه آتانا
 آتانا خطاب قيلماسانك اتى سز اتى سز ديكان اتى سز اتى سز ديب ايتمه
 بو ادب سزلك بولور آتانا آتانا قاشنه وخلفه نك قاشنه ادب بلان
 نورورغه تيوش وهر خصوصه آلا رغه رعایه قيلمق كيراك آتانا نك
 واوستا لرننك حقى بيك ضرور در آتانا رنجتكان كشى او جماحقه
 كرماس هر زمان يامان خلق لاردان وياوز فعل لردن بيك صاقلان * اكر
 خدمت بيور سالار لبيك ديب جان وكونكلنك كن راضى بولوب خدمت
 ايت ننا كه بورونغى لار ايتكانلر *

آنا برلان آتانا خدمت ايتكل كوب كوب

ايرته توروب هر كونده آياقلارين ادب اوب

هرنی ایتسه آلارننك سوزین کورکل یوب یوب
صبر قیلغل آلارغه قیناسالار دوب دوب

❁ کذب ❁

یعنی یالغان سویلاشمک و آلد امق * بو دخی بیک یامان خلقدرو حرام
اشدر یالغانچی الله تعالی نیک دشمانیدر موند ان بیک صاقلانمق تیموشدر
باشنک کیتسه ده یالغان سویلاشمه توغر یلق آرقاسنک باش کیته تورغان
اشلردن ده قوتولورسن یالغانچیلق صفتی اولوغلار قاشنک و ایند گولر
یاننک صور عیب اشدر یالغان سویلاشرا عادتلانکان کشی کوب وقتنک
یالغانچیلغی ظاهر بولوب اویاتقه قالدرو ایند گو آدملا قاشنک اصلاقدری
بولاید آرنک چن سوزینه ده اشانمایلار یالغان سویلاشما کا و کشی فی
آلد اماغه تلنکنی اوگراتمه توغری سوزلی بول بر مرتبه یالغانچیلق
بلان آطنک چقسه منک مرتبه درست سوز ایتسانک ده اشانماسلار *

❁ نیمه ونماچیلق ❁

یعنی سوز یورتمک دیکان نرسه در بوهم یالغانچیلق شیکلی بلکه زیاده
قباحت صفتدر و شر یعتمزده غایت مذموم و کناه اش در - سوز یورتو
دیکانمزه مثلا بر کشی ایکنچی بر کشی حقنک یامان سوز سویلاسه یا که
یامان اش قیلسه تیزوک آنی اول کشی کا باروب سوز بلان یا که خط
بلان ایرشدروب فلان کشی سننک حقنک شولای ایتدی بولای ایتدی
یا که شولای قیلدی بولای قیلدی دیب سویلامکدر کبراک فی جهتمدن
بولسون یعنی اول کشی دن بر فایده امید ایتوب یا که اول کشی کا یا قنلقنی
اراده قیلوب سویلاسون مونی غماچیلق دیرلر بیک یاوز خلقدرو موند این
اشدن تننک جاننک بلان صاقلان بو صفت لارغه آلوشا کورمه بو
صفت بلان اسه منک چقماسون *

❁ نفاق و منافقلى ❁

یعنی ایکی یوزلیک دیرلر بوهم یاوز خلقلارننک برسی در منافق لق

ديرلر ايكي دوست كشي آراسنه كروب ياكه ايكي دوشمان كشي آراسنه كروب هر برسنه بر تورلو سوز سويلا ب دوستقلارين كينارگوچي ياكه دوشمانقلارين آرتدرغوچي بر صفتدر اوزنك موند اين خلق بلان خلقلانو توكل حتى موند اين خلقلي آدملير ياننده بارما آلارننك كسافتى سنكاده تيار شريعتمزده بويك قباحت صفتدر الله تعالى سوما كان اش در بو صفتلارغه وموند اين حرام اشلكا عادتلانمه منافق ديب اسمنك چقسه بر مجلسده قبول ايتماسلر *

❁ حسد و كو نچيلك ❁

حسد يعنى كو نچيلك ديرلر بر او ده بولغان مرتبه و درجه نى كوروب ياكه يخشى نفيس كيوم ياكه آط ياكه يورط ياكه بولارغه اوخشا شلى باشقه بر اوزى ننگ نفسنه موافق يخشى نرسه لرنى كوروب كونلاشك و اول كشيدين بو نعمتلر كيتسه ايدى ديب تلامكدر بو دخى اخلاق ذميه ننگ يعنى ياوز خلقلار ننگ اولوغسى در و مذموم صفت در و كو نچي كشي ننگ اوزينه بيك ضررلى بولغان بر آوردر موند اين كو نچيلك سرخاوى براوننگ باشنه كرسه نيگى كشي اولمى توروب ياكه اول نعمتلر آندان كيتماي توروب كو نچيلك آوروندىن آينوماس بو خلقدان بيك صاقلان هيچ كم كا هيچ نرسه حقنك كو نچيلك قيلمه چونكه سن آننگ نرسه سنه كو نچيلك قىلسانك ده اول نرسه سنكا كيلمى در بولاي كو نچي لك ايتوننگ بر فايداسى بو قدر مكر كشي ده آند اين يخشى نرسه لر كوروب كو نچيلك قىلماينچه هر كشي شوندى نرسه نى الله تعالى منكاده بيرسه ايدى ديب سببنه كرشك كيراك - كيبنچي بولام سن ياكه هنرچى بولام سن كورشنك يخشى صاتو ايتكانن كوروب ياكه هنر قىلغانن كوروب اول فايد ايته من فايد ايته آلميم ديب كو نچيلكنى كونكلنكا كيتورمه اول من دن آرتق فايد ايتماسون ديب آننگ ضررينه قصد قيلمه كو نچي بولسانك بولسانك الله تعالى اولجاب بيركاندن آرتوقنى آلاماس سن *

❁ یالقاولق ❁

بو یالقاولق هم بالالار حقنك هنرسز ونادان قالماقنه سبب بولا تورغان
 بر صفتدر مثلا بالالار حقنك موند این صفت مکتب کا بار ماسقه و او قوماسقه
 و یاز ماسقه بر حیلله تابوب سبق وقتنك بوش قالمقدر و فایده اسز نرسه لر
 بلان شغل لنوب وقت نی بوش اوزدر مقدر - بعض وقتده سبق اوقی
 تورغان بالاننك یالقاولق بولماقنه آناسی آناسی ده سببچی بولادر یه بو کون
 مکتب کا بار ماسانکده یارار قوناق بار یه بو کون بار ماسانکده یارار فلان
 یرکا باراسی بار فلان اش بار یه بو کون بار ماسانکده یارار بو کون تاش
 آیاق غه باراسی بار دیکان شیکلی بهانه لر خصوصایا یالقاولق بالالارنی سبق
 او قودان بوش قالدرا تورغان سبب لردر یالقاولق بالا موننك كيك
 سببلر نی کوتوب کنه تورسه کیراک سبق بالاسین تیوش سز اورونده
 ایرکالامك هم یالقاولق بولماقنه سبب در ایمدی ای عزیزم مبارک بالاسبق
 او قغان وقتنكده یوق بار اشلر بلان شغل لنوب قیمتلی وقتنکنی بوشقه
 اوزدر سانك بر وقت نی های اوقور و قتمده بوش اوزدر دم بر هنر
 او کرانمادم بر نرسه ده بلمی قالدیم دیب بیک او کنور سن سن عقللی بالا
 آنی بلور لکنك بار علم و هنر او گران سبق اوقویازو یاز عمر نکنی بوش
 اوزدر ما بیت بولسون جر بولسون حکایت بولسون اوقو اوقور غه تلنك
 کونسون هر نی بولسه اوقو عقلنك طولوب یتکاچ اوزنکا کیرا کلی عبادتنکا
 و معامله نکا تیه تورغان کتاب لارنی اوقوماغه آصات بولور *

❁ حیلله کارلق ❁

بو صفت هم بالالار حقنكده یالقاولق ماده سننددر یعنی آنا آناسین
 و خلفه سین و باشقه آدم لرنی تورلو یالغان سوز لر بلان آلداب سبق
 او قودان یازو یازودان قوتولوب اوزی ننگ کونکلنه کیلکانن اشلامك
 او چون بر حیلله ازلامکدر مثلا آنا آناسنه قایتوب خلفه ایوده یوق یا که
 آشفه کیتدی یا که خلفه ننگ قوناغی بار یا که کا عزم یوق قارام یوق یا که
 مدرسه مالایلاری من دن کولار مسلل ایتله لر دیب یغلاب سبق او قودان

قوتولمق اوچون بالقاولقد ان بر قسم در آنا آناسی و خلفه سی موند این اشلرنی تیکشرمک کیراک بالالار حقند بومذموم صفتدر موند این بالالارنک دیسته سی برتین در یعنی اصلاقدری یوقدر - ایمدی ای عزیزم بو سوزلرنی ایشتدنک عقلنک بولسه آنکلارسن آلاهی حبله کار بوله*

❁ شایانلق ❁

بوهم بالالار حقند غایت اشکی اشدر و یاراماس صفتدر اوزینه گنه توکل موندنک باشقه سبق بالالارینه ده ضرری بارددر مثلا مالایلارنی کولدر ایم دیب تورلو تورلو قیافت لرکا کرمک وحقه بازلق کبک نرسه لر قیلمق وتلنه کیلکان یوق سوزلرنی سویلاب بالالارنی کولدرمک کبک صفتلارددر - ایمدی ای عزیز بالاموند این فعل لر بلان شایان مالای دیب اسمنک چقسه بر او یاننده قدرنک بولماس - باشقه سبق بالالاری ده اویناب کولدروب برزننک سبقمزنی او قونمی دیب آتانا آنانکاشکایت قیاسه لار خلفه نکا ایتسه لر آتانا آنانک قینار خلفه نک قینار نیچوک چدرسن مکتب کا بارغاچ اوزنکنی سبق بالالاری ده یاراتماس اورامده اوچراسه لارده انا الیک شایان مالای دیب اوزنکاتورتوب کورساتورلر او یانلی بولورسن موند این اشلر سبق بالاسنه کیلوشماس بیک صاقلانا کور*

❁ بدزبانلق ❁

یعنی اشکی و قباحت سوزلرنی سویلاوچیلک - بالالار حقند بوهم غایت صاقلاناچ صفت در اوزی ننگ ایبد اشلری بولغوچی سبق بالالارینه وغیر آدم لر کا قباحت سوز ایتیمک سوکمک سین کافی حرفلرین تلک کوب یور وتمک غایت گناه اش بولمق جهتندن بر او کا ده قباحت سوز ایتوچان بولمه موند این قباحت فعل لر بلان ایبد اشلرنکنی رنجتمه - دخی مکتب کا بارغانه قایتقانه کتاب قرآنکنی قویوب باشقه بالالار بلان سوکوشوب توبه لاشوب اویناب یورمه خصوصا مکتب ده سبق او قغان وقت ده موند این نرسه لر بیک عیب اشدر *

❁ اوغری لُق ❁

بودخی دینهزده و شریعتمزده اینک اولوغ یاوز خاقلاردان در وهم اوغری لُق بیک اولوغ گناه و حرام اش در - بو اوغری لُق غه صالحونغان کشی و اوغری لُق توتولوب اوغری لُق ظاهر بولغان کشی شریعت دهده اولوغ جزا غه مستحق بولادر تورمه کا یا بالار سبر یبارالار موند این فعل لُرکا کونکلنکنی صالحا مکتب ده او قوغاندهده کمننک قلمین کمننک کا عزیزین صور امیچه آلما هم کشی نَنک نرسه سین اویناب قنهده آلما و اویناب یا شروب ده قویما اوزنکنن همه سبق بالالاری بیزار برسی ده دوست کورماس لُر بو مالای اوغری دیب قاراق اسمنک چقسه خلق آراسن خور بولور سن اگُر بو صفت قه اویرانسنک اول قلم اوغری لُق سن آندان صونک کشی نَنک یا ولغین اوغری لُق سن بارا تورغاچ آط اوغری لُق سن آخرنک توتولوب سبر کیتارسن بو بیک یامان اش در صاقلانا کور کشی نَنک توزان قدر نرسه سنه خیانت قیلمه *

❁ افشاء سر ❁

یعنی آوزده سوز تورماغانلق - بر یا شرون نرسه نی کورکان وقت و یا شرون اشنی ایشتنکان وقت آنی صاقلاما ییچه هر کشی کا سویلاب یورمک بلدرماک یامان و یاراماس صفتدر خصوص بو نرسه نی یا کدبو سوزنی کشی کا ایتمه و سویلامه دیسه لُر آنی یا شرمایه ییچه سویلاب یورمک غایت یامان اش بولغاننه کوره موند ان بیک صاقلانمق کیراک - اکرده موند این فعلنک بارین بلسه لُر یاننکده بر اوده سر سوزنی سویلا شماس بولور سویلا شوب تورغان و قتلارنده بارسانک فلان کیلدی دیب سوزلارین توقماتورلار هیچ کم قاشنده اعتبارنک و قدرنک قالماس آتنک آوزنده سوز تورمی دیب بر مجلس کاده کرتماسلر *

❁ حقارت و خورلاو ❁

بودخی هر کم حقنده یامان و یاراماس فعلدر - اولوغ و کچی نی قاراما ییچه کشی نی حقارت قیلمق و خورلامق آدمی لک جهندن و ادب و مروّت

جهتندن هیچ بروقت ده بر کشی حقنده لایق اش توکلدر اوزنکدن
 کچکنه بولسه ده فقیر بولسه ده وتلانچی بولسه ده هیچ کمئی حقارت قیلما
 وهیچ کمدن مسخره قیلما ومسقل سوزلر سویلاشمه وحقارتنی بلدره تورغان
 لفظلار بلان وقباحت سوزلر بلان براوکا ددخطاب قیلما واعضاسنه عیبی
 بولغان آدملرکا طاز آقصاق چولاق دیکان کبک سوزلر نی ایتوب فچقرما
 بویک یامان فعلدر بولای بولسانک اوزنکنی هیچ کم یارانماس هر کم کا
 بای غه فقیرکا اولوغه کچی کا تواضعقلی وتوبانچیلکلی بول تملی طاطلی
 سوزلی بول ادبلی بول *

❁ انتقام ❁

یعنی اوچ آلمق ونفسانیت کا بولوشمق - بو صفت دخی هر کم حقنده یاوز
 خلقلار جمله سندنر - یعنی بر کشی سننک حقنکک جاننکا تیارلک بر سوز
 ایتسه یا که بر بر اش قیلسه آنی اونوما اینچه کونکنککک صاقلاب اونکغایی
 کیلکانک آند ان اوچ آلمق یا که بو خصوصه آنتک برده گناه سی بولسه ده
 اوچ ایتوب آنتک حقنک بر یامان اش قیلمق آدمی لک کا اصلایاری
 تورغان اش توکلدر یاوزلق ایتکانکا ممکن قدر ایند کولک ایتارکا طرش -
 کشی کا اوچ ایتمک وکشی دان اوچ آلمق ایرلک وه سلمانلق اش توکلدر -
 یاوز خلقلاردان بیک صاقلان یامان وقویطی کشی دیب اسمنک چقما سون *

❁ صداقت وتوغریلق ❁

یعنی توغریلق چن سلمانلق علامتی در فعلنک وسوزنده توغری بولمق
 غایت کور کام وایند گو خلقدر کشی ننگ ذاننده سوزنک وفعلنک توغریلق
 بولسه اول کشی هر تورلو خلق قاشنک قدرلی بولادر موند این کشی ننگ
 بهاسی یوق اگر مثقاللاب صاتولسه ده مثقالنه بر آلتون تنکه پیرورلر *
 ایمدی ای عزیزم بومدح صفت نی ایشتننک موند این صفت اوزنکا
 حاصل ایتنه کور - توغریلق دیکان سوزننک لفظنک غنه ده نیند این خاصیت
 بار ایکی مقابل صفت قه قارشى تورادر یا لغانچی توکل کشی نی ده توغری
 دیرلر اوغری توکل کشی نی ده توغری دیرلر *

❁ وفادارلق ❁

یعنی قیلغان وعه کا وفا قیلماق وعه ده تور مق صفتی - بو دخی کشی ده کامل آدمی لك وه مسلمانلق علامتی دروغایت ایند گو صفتدر وعه سنه تور ماغان وفاسز کشی فی هیچ کم دوست نوتماس فی او چون (اگر ایر من دیگان ننگ وعه سی توز* اگر توز بولماسه آندین امید اوز) دیگانلر - وفالی ومرو تلی بولور غه قار اهر کم قاشنده دوست کور نور سن قولنکد ان کیلکان قدر دوستلارنکا وقرند اشرنکا ایند گولک قیل وفا ومرو ت ایاسی بولغان کشی هر تور لو خلق قاشنده مقبول ومعتبر کشیدر وهر قایسی ماقتا ولی بولادر موند این ماقتا ولی صفتلار بلان صفتلارنما سانک سن آدم ده توکل اگر آدم بولسانک قارا بلان آقنی یخشی یاماننی آیروب بلور کاتیوش شولار فی آیور ورق قدر گنه سن ده عقل بار - اوسکان صایون بیشک کا کر ماس سن *

❁ قناعت ❁

قناعت دیگان نرسه دخی کشی کاراحت واعتبار کتوره تورغان بر ایند کو صفت در - یعنی آشامق ایچمک کیمک صالمقک و دخی مونکار اوخشاشلی نرسه لرده الله تعالی بیرکان قدر یسنه راضی بولوب شکر ایتمکدر - قناعت ایاسی بولغان آدم دنیا ده کوب زحمت چیکما اینچه ومال کو بایتمک در دینه توشما اینچه عزیز عمرین راحت بلان طینچلق بلان کیچرور - قناعت سز بولغان کشی فی آچ کوزلی دیرلر آچ کوزلی بولمق هم مسلمانلق وه لایق اش توکلدر - آزغه قناعت قیل قناعت سز بولوب الله تعالی اولچاب بیرکاندن آرتوقنی آلاماس سن قناعت اولوغ بایلقدر اما همت ومرو ت ایاسی بولوب ایند گو اشرده و ایند گونیت بلان اوزنگ او چون وهم یاقنلارنکا و باشقه آدم لر کافاید اسی عام بولسون او چون علم لك استاب هنر وصنعت او گرانوب وصاتو آلو قیلوب حلال مال کسب ایتمک یخشی اشر لکن فقط خر صلق وصار انلق بلان مال

آرتدمرق نیتنده بولوق یامان صفت در حر یصن کشی فی دنیا مالی ده
تویدرماس *

❁ ایندگو لرکا یاقنلق ❁

یعنی دایم ایندگو آدم لر بلان قاتوشوب یامان ویاوز آدم لردن براق
بولوق ویاوز خلقلاردان صاقلانمق یخشی و ایندگو صفتدر چونکه کشی
هر زمان یخشی کشی لر بلان و ایندگو و عالم آدم لر بلان قاتوشوب کیچه
کوندز آلا ر مجلسنه بولسه آلا رننک فعلی و خلقی بلان خلقلانا و آلا رننک
طبیعتین اوطوب آلا در یعنی براوننک مجلسی ننگ براو کا اثری باره
و براوننک طبیعتین اینکچی براو اوطوب آلا در موندان لازم بولوب
کیلدی که یامانلار ویاوز لار مجلسنه بولر ننگ آلا ر شیکلی بولی حالنک
یوق - یامانلارغه قاتوشودان و یامانلار مجلسنه بولودان بیک صاقلان
بارا بار آلا رننک مجلسی اثر ایتوب اوزنک ده یامانغه اوزلوب کینارسن
ویامان یولغه کروب کیتوب آزغونلار جمله سندن بولورسن *

❁ عجل و آشغو ❁

یعنی آشوقمق و اش ننگ آخربن تیکشرماینچه اش قیلیمق دخی
مسلمانلقه کیلوشمی تورغان صفت در آشوقمق شیطان فعلی در
هر بر اشک ناعنی ووقار کبراک یعنی آقرونلق و آشوقماسلق کبراک
سوز سویلاسنک آشوغوب سویلامه اش قیاسانک آشوغوب قبلما
کشی دن بر نرسه صوراسانک یا که مسئله صوراسانک آشوقمه اول
صوراسی نرسه نکنی و صوراسی سوزنکنی کونکلنکا برکت کیلوشورمو
کیلوشماسمو او یلا و مسئله صور اغانده اوزنکا کبراکلی راک مسئله نی
صورا بر عالمی کورکاچده توقتا بر مسئله صورایم دیب آشوغوب
صورا ما سوزنی اینکچ کیری قایتاروب آلوب بولایدن اوزنسر
صوراوننک معناسی یوق صونکندن اویاتقه قالورسن - اوقوب قنه
عالم بولی کشی - مجلس کورا کورا عبرتلا ایشتا ایشتا عالم بولادر
بر مسئله ایشتوب آنکلامی قالسانک قایتاروب صورامق عیب اش